

Převod materiálu
Tomáš Pavelka
Pořadí v lekci
47

Soudce 14

Postehy pro uitelku

spatil v Timnat? ženu z pelištejských dcer (1) Samson je „neřízená st?ela“. Jedná podle okamžité chuti. Jen tak ho napadne zajít mezi Pelištejce, jen tak ho napadne si odtamtud přivést nevěstu. Hrdinové jednají s lehkostí tam, kde se ostatní lidé bojí a to je jejich velký přínos pro společenství. B?hem příběhu se budeme radovat z toho, jak to Samson „za nás“ Pelišt?jc?m nanadal. Hrdinové ovšem také neváhají tehdy, kdy je váhání ur?it? na místě a to je jejich slabina. Samsona nakonec zahubí Delia, právě jedna z Pelišt?jských dcer.

otec s matkou mu bránili (3) Dt 7, 3 s?atek s cizinkou zakazuje jednání zakazuje: „nesp?ízníš se s nimi, svou dceru neprovdáš za syna n?koho z nich ani jeho dceru nevezmeš pro svého syna“ V tomto příkazu nejsou výslovn? zmín?ni Pelišt?jci, kteří do země z?ejm? přišli až po Jozuov? tažení, ale nejspíše se jich také týká. Samson, zdá se, porušuje Zákon, ale Písmo se k tomu zatím nijak nevyjad?uje. Budeme totiž sledovat celý jeho příběh, abych poznali, jak svévole kon?í.

to je v mých o?ích ta pravá! (3) Na Samsonovi je sympatické, že když už jedná nesprávn?, tak aspo? přím?o. U ostatních h?íšníků v Písmu spíše vidíme, že sice nechť?jí poslechnout Hospodina, ale sv?j h?ích všelijak maskují, vymýšlejí složité plány, jak Zákon obejít. M?žeme připomenout možná trochu nadnesená slova Martina Luthera, která vyjad?ují totéž: „Bu? h?íšníkem a h?eš state?n?; ale v Krista v?? state?n?ji a raduj se z Krista, který je vít?zem nad h?íchem, smrtí a sv?tem. H?ešíme, protože tento život není místem, kde by přebývala spravedlnost. Ale o?ekáváme nové nebe a novou zemi, ve kterých bude vládnout spravedlnost.“ Když už h?ešíme, tedy to alespo? nemaskujeme, nelžeme o tom.

Otec s matkou netušili, že je to od Hospodina (4) Samsonovo jednání je jist? svévole a Samson je jím vinen. Ale zároveň se nic ned?je bez Božího dopušt?ní. H?íšník se domnívá, že unikl z Boží moci (Jonáš 1, 3). Ale jen tím vym?ní svou roli v příběhu, který cel? píše Hospodin. Místo hrdiny hraje padoucha, ale to je tak celé. Chceme tedy být na té stran?, která vyhraje, nebo na té, které je už dop?edu ur?ena porážka? Zápas bude vždy ídit Hospodin.

I sestoupil Samson s otcem a matkou do Timnaty. (5) Samsonovi rodi?e jsou „mouchy, sn?zte si m?“. Samson je vlastn? jediný z Izraelc?, který v příběhu n?jak jedná, ostatní jsou ve vleku událostí. Izraelci opustili Hospodina, ale tím se nestali svobodnými. Jsou te? pouze zmítáni tím, co se d?je kolem nich. To jim mocn? připomíná Samson, který je sice také h?íšník, ale na rozdíl od nich, h?íšník?, si d?lá, co chce.

Tu se ho zmocnil duch Hospodin?v, že jej holýma rukama roztrhl jako k?zle. (6) O Duchu Božím je t?žké v?bec n?co říci. O Bohu Otci se dá mluvit, ale tr?ní v nebi, daleko od nás. Duch svatý p?sobí v lidech, ale nedá se o tom moc mluvit. B?h Syn byl mezi námi a zároveň se o n?m dá mluvit. Dílo Ducha je záhadné jak ve Starém, tak v Novém Zákon?. Když se ve Starém Zákon? lidí zmocní Duch Hospodin?v, nedá se dop?edu říci, co se stane, lidé se chovají záhadn?. Samson jako by byl úpln? mimo sebe, když se nebojí lva a je schopen vyvinout sílu, kterou roztrhne lva. M?žeme vzpomenout na případy, kdy jsou docela k?ehcí lidé schopni sko?it do rozvodn?né řeky, aby n?koho zahránili; vb?hnout do ho?ícího domu. Je velkou Boží milostí, že v tomto posledním v?ku dává církvi takové dary ducha, jako dar služby, dar u?it, schopnost

povzbuzovat, rozdávat, stát v ?ele, starat se o trpící (?íman?m 12, 5nn). Tedy dary, p?i kterých jsme pln? p?i v?domí, kdy jako bychom to všechno d?lali my – a p?itom víme, že v nás jedná Duch Boží a my že jednáme v plném souhlasu s ním. Milostí Boží Duch svatý „neunáší“ naše v?domí n?kam pry?, je jednáme jakoby „jako jeden muž“ spolu s Bohem. Zde je Samson jakoby „v rauši“, jakoby „pod vlivem“. Duch svatý v SZ p? sobí u lidí ?asto „svatý hn?v“.

ve lví zdechlin? bylo v?elstvo a med (8n) Izraelci m?li p?ísn? zakázáno jíst cokoli, co by se dotklo zdechliny. K tomu navrch sám lev byl ne?isté zví?e. A ještě navrch, Samson jako Boží zasv?cenec se m?l ještě ? p?ísn?ji vyhýbat všem mrtvolám. Boží zasv?cenec dokonce nesm?l ani poh?bít svou rodinu (Num 6,6n). A ještě h?e, Samson dal toto ne?isté jídlo i vlastní rodin?, ještě uvedl do h?íchu své nejbližší p?íbuzné. Samsonovo jednání je „ultrah?ích“. To sedí k tomu, co jsme ?ekli d?íve – Samson h?eší naprosto otev?en?, nijak to nemaskuje.

vybrali t?icet družb?, aby byli s ním. (11n) Pelištejci Samsonovi jako divokému cizinci nev?í a snaží se si ho nenápadn? pojistit. Zárove? k n?mu nemají d?v?ru, zárove? se jaksí nehodí ukázat otev?ené nep?átelství. Nemají drobný cíl, ale hrají podle n?jakých pravidel. Kdežto Samson položí naprosto svévolnou hádanku, kterou p?ece nikdo z nich nem?že uhádnout. Samson žádná pravidla nezná. Ukazuje nám tak trochu, že když za pravidly není B?h, když za pravidly není dobrý cíl, nemají samy o sob? žádný smysl.

Chováš v?i mn? jenom nenávist, nemáš m? rád! (16n) Jako v knize Soudc? ?asto, p?íb?h má op?t humorný ráz. Samson je neohrožený silák, který nemá strach z ni?eho a z nikoho, který nemá p?ed ni?ím respekt. A p?ece, nebo možná práv? proto, ho vždy dostanou ženy, taktikou „tyranie slz“. Samson snese všechno, krom? mrzutosti. Je to v?bec ?astý rys hrdin?, že nesnesou nudu nebo zkaženou zábavu. Hrdin?m chybí trp?livost, schopnost snášet nep?íjemné ?asy. Na tom také vidíme, jaká moc se skrývá v trp?livosti.

Ani svému otci a své matce jsem ji neprozradil (16) Zajímavé je také, jak ve zdánliv? pouze milostném vztahu dvou lidí hrají velkou roli rodiny. Samson je beze sporu „mazánek“, hý?kané dít?, kterému jeho rodi? e nic neodep?ou. Je závislý na pé?i a obdivu rodi?? (po nezda?ené svatb? se vraí dom? „k mamince“) a zárove? je k rodi??m neuctivý, což je b?žný jev lidí, kte?í z?stávají p?íliš dlouho doma u rodi?? Samsonova nev?sta je zdánliv? „jen jeho“, ve skute?nosti ale hraje hru své rodiny. Vázanost na rodi?e je nebezpe?ím, které ?íhá na muže; p?ílišná pé?e o „vlastní krev“ je nebezpe?ím, které ?íhá na ženy.

Co je sladší než med, co je siln?jší než lev? (18) Družbové odpovídají vychytrale tak, jako by k v?ci došli logicky, nikoliv podvodem. V?bec nezmi?ují, že ve lvu je v?elstvo (to mohl vid?t jen Samson), ale ?íkají obecn?, že sladkost je „asi“ med a silák „asi“ lev. Samson naproti tomu p?iznává, že hádanka by se normáln? nedala uhodnout, že to byla nefér hádanka. „Kdybyste neorali mou jalovici“ je dosti vulgární pr?pov??, i tehdy musela být pro ženu urážlivá. Odpovídá to komickému charakteru p?íb?hu i Samsonov? svévolné, frackovité povaze.

Tu se ho zmocnil duch Hospodin?v, sestoupil do Aškalónu a pobil tam t?icet muž?. (19) Pelišt?jci mají nakonec ze své lsti škodu. Samsona sice chytrou taktikou p?elstili, ale jejich chytráctví p?evezla Samsonova p?ímost. Samson vícemén? nemyslí, takže je lstí neporazitelný. Pavel ?ekl v 1 Kor 14, 20: „Brat?í, ve svém myšlení nebu?te jako d?ti. Ve zlém bu?te jako nemluv?ata, ale v myšlení bu?te dosp?lí.“ To znamená: Máme být zopdv?dní a opatrní na to, abychom se nedopustili h?íchu. Ale když už jsme v potíížích, nemáme chytra?it. Lidé obvykle jednají obrácen?: Nejd?ív jsou bezstarostní, když ale p?ijde n?jaký pr?švih, za?nou chytra?it. ?ábel, had, je nejlstiv?jší ze všech. Lstí ho nem?žeme porazit a když chytra?íme, p?istupujeme na jeho hru, hrajeme podle jeho pravidel, má nás tam, kde nás cht?l mít. Když se zajíc chytí do oka, snaží se vytrhnout, ale tím více se mu smí?ka kolem packy utahuje.

S planoucím hn?vem se pak vrátil do otcovského domu. Samsonovu ženu dostal jeden z družb?, který mu byl druhem. (19n) Jak jsme ?ekli, Samson se vrací „k mamince“, protože se (d?tinsky) roz?ílil. Tím pádem ale p?ijde o svou ženu. Dostane ji jeden z družb? a na tom je vid?t, že Samsonov žena od po?átku držela spíše se „svými“. Takový scéná? by snadno nastal i v dnešní dob?.

Návrh výkladu

1. Samson si dělá, co chce. ?lov?k ale nem?že mít všechno, co vidí. Izraelci si nem?li brát pohanské ženy a muže, aby je nesvedli k uctívání model.
2. Na druhou stranu, když už Samson h?eší, je alespo? up?ímný. Horší je, když n?kdo h?eší tak, aby si všichni mysleli, že nic zlého neud?lal.
3. Samsonovi rodi?e nem?li Samsonovi vyhov?t. Rodi?e mají v?d?t lépe, co je správné a špatnou v?c nedovolit, i kdyby je d?ti kdo ví jak p?emlouvaly.
4. Samsonovi dal Boží duch nadlidskou sílu, takže roztrhl lva. Dnes každému k?es?anu, který d?lá správnou v?c, pomáhá nenápadn? Boží Duch.
5. Samson se nesm?l dotknout mrtvoly, tím spíš z ní nesm?l jíst, tím spíš z ne?istého zví?ete, jako je lev (šelmy se nesm?ly jíst), tím spíš nem?l ješt? dávat rodi??m. Byl to h?ích.
6. T?icet družb? má Samsona hlídat, aby n?co neprovedl. Samsom si ale zas d?lá, co chce, nic si z nich ned?lá a dává jim hádanku, kterou nem?žou uhodnout, protože toho lva vid?l jen Samson a nikdo jiný.
7. Samson je sice hrdina a silák a nikoho se nebojí. Ale dovede ho udolat nuda a netrp?livost, jak ho jeho žena po?ád otravuje. Kdo dovede být trp?livý, m?že být i siln?jší, než Samson.
8. Družbové d?lají, jako by na hádanku p?išli sami. Ale Samson to pozná.
9. Sváte?ní šaty vezme jiným Pelišt?jc?m a našťvan? dodejde dom?.
10. Jeho ženu dostane n?kdo jiný.

Kam dále

[NŠ Louny](#)

Cílová skupina

[Školní](#)

Katechetické cykly

[NŠ Louny](#)

Biblický odkaz (kat)

[Soudc? 14](#)